

Kursplan

för kurs på grundnivå

**Svenska som andraspråk I inom ämneslärarprogrammet, för arbete i
årskurs 7-9, gymnasieskolan och vuxenutbildningen**

**30.0 Högskolepoäng
30.0 ECTS credits**

**Swedish as a Second Language I, for Teaching at Compulsory School
Years 7-9, Upper Secondary Schools and Adult Education**

Kurskod: CTL101
Gäller från: HT 2014
Fastställd: 2012-05-30
Ändrad: 2014-02-26
Institution Institutionen för svenska och flerspråkighet

Huvudområde: Svenska som andraspråk
Fördjupning: G1N - Grundnivå, har endast gymnasiala förkunskapskrav

Beslut

Denna kursplan är fastställd av Humanistiska fakultetsnämnden 2014-02-26.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Antagen till ämneslärarprogrammet, inriktningar mot arbete i grundskolans årskurs 7-9, gymnasieskolan och vuxenutbildningen

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
SOC1	Sociolingvistiska perspektiv på flerspråkighet	4.5
SOC2	Flerspråkighet och utbildning	3
GRAM	Svenskans grammatik i tvärspråkligt perspektiv	7.5
GRDI	Svenskans grammatik i didaktiskt perspektiv	1.5
UTTA	Svenskans uttal i tvärspråkligt perspektiv	6
UTDI	Svenskans uttal i didaktiskt perspektiv	1.5
ANDR	Andraspråksinläring och tvärspråkig utveckling	6

Kursens innehåll

Kursen utgör den första terminens studier i ämnet svenska som andraspråk inom ämneslärarprogrammet och ger breda grundläggande kunskaper i ämnet, som sedan fördjupas under kommande terminer. Samtliga kurser inom ämnet svenska som andraspråk är vetenskapligt förankrade och innehåller didaktiska inslag. Under kurserna diskuteras kontinuerligt de forskningsteoretiska bidragens relevans för lärarprofessionen.

Första terminens ämnesstudier i svenska som andraspråk består av fyra delkurser:

1. Sociolingvistiska och sociopolitiska perspektiv på flerspråkighet, 7,5 hp
2. Svenskans grammatik i tvärspråkligt och didaktiskt perspektiv, 9 hp (varav 1,5 hp didaktik)
3. Svenskans uttal i tvärspråkligt och didaktiskt perspektiv, 7,5 hp (varav 1,5 hp didaktik)
4. Andraspråksinläring och tvärspråkig utveckling, 6 hp

Delkurs 1: Sociolingvistiska och sociopolitiska perspektiv på flerspråkighet, 7,5 hp

Delkursen tar sin utgångspunkt i att göra studenterna medvetna om sin egen sociokulturella bakgrund och hur kön/genus, socialgrupp/klass och etnicitet samspelar för att skapa en persons identitet. Detta syftar till att

medvetandegöra egna värderingar och förhållningssätt och hur dessa kan påverka mötet med andra tankemönster, och vilka konsekvenser det kan få för undervisningen i svenska som andraspråk. Delkursen syftar till att ge studenten grundläggande kunskaper om flerspråkighet ur ett samhällsligt- grupp och individperspektiv, vilket inbegriper frågeställningar som rör språkideologier, språkpolitik och språkplanering, attityder till språk och språkanvändning, status och användningsdomäner för språken samt faktorer som påverkar språkbevarande eller språkbyte. Under delkursen diskuteras språkets grundläggande funktioner, språklig variation och normer för språkanvändning i olika sociala sammanhang. Vidare belyser delkursen migrationsprocesser och migrationspolitik ur ett samhälls- och individperspektiv samt frågor kring flyktningmottagande. Dessutom ges en orientering om och en kritisk diskussion av tvåspråkighet och utbildning. Möjliga organisations- och utbildningsformer diskuteras i förhållande till gällande styrdokument och med utgångspunkt i såväl internationell som nationell forskning diskuteras vilken effekten blir av de olika undervisningsmodellerna.

Delkurs 1 examineras med två delprov: SOC1 (4,5 hp) och SOC2 (3 hp).

Delkurs 2: Svenskans grammatik i tvärspråkligt och didaktiskt perspektiv, 9 hp (varav 1,5 hp didaktik)
Delkursen ger grundläggande kunskaper om svenskans grammatiska struktur (morfologi, syntax, semantik, pragmatik och lexikon) ur ett språktypologiskt, tvärspråkligt perspektiv. Fokus ligger på sådant som brukar innebära en utmaning för inlärare av svenska som andraspråk. Vidare behandlas modeller för kommunikativ kompetens. Delkursen har ett språkdidaktiskt perspektiv och grammatikens roll i undervisningen i svenska som andraspråk och utbildning i svenska för invandrare diskuteras. Bland annat ingår en kritisk granskning av språket i tillämpade språkövningar i såväl traditionella som digitala läromedel som används i undervisning i svenska som andraspråk i de aktuella utbildningsformerna. Delkursen innehåller också en kritisk orientering om ordböcker, grammatiska handböcker och annan hjälplitteratur.

Delkurs 2 examineras med två delprov: GRAM (7,5 hp) och GRDI (1,5 hp).

Delkurs 3: Svenskans uttal i tvärspråkligt och didaktiskt perspektiv, 7,5 hp (varav 1,5 hp didaktik)
Delkursen syftar till att studenten får grundläggande kunskaper om svenskans fonetiska och fonologiska struktur ur ett språktypologiskt, tvärspråkligt perspektiv. Fokus ligger på sådant som brukar innebära en utmaning för inlärare av svenska som andraspråk. Studenterna fördjupar sina kunskaper om svenskans fonetiska och fonologiska struktur genom att analysera autentiskt material från olika kategorier av andraspråksinlärare, i synnerhet genom brytningsanalyser och kontrastiva, språkjämförande analyser. Dessutom belyses förhållandet mellan skrift, stavning och uttal, i synnerhet ur ett andraspråksperspektiv. Delkursen behandlar också didaktiska perspektiv på svenskt uttal anpassade till olika undervisningsgrupper och exemplifierar hur man som lärare kan stödja andraspråksinlärare i deras utveckling av svenskt uttal. Hjälpmedel i uttalsundervisningen uppmärksammas också.

Delkurs 3 examineras med två delprov: UTTA (6 hp) och UTDI (1,5 hp).

Delkurs 4: Andraspråksinläring och tvåspråkig utveckling, 6 hp
Delkursen syftar till att ge grundläggande kunskaper om tvåspråkig utveckling och andraspråksinläring under olika betingelser. Här belyses tvåspråkig utveckling ur ett livsloppsperspektiv, vilket inkluderar en orientering om simultan och successiv inläring av två eller flera språk i jämförelse med förstaspråksinläring hos enspråkiga. Andraspråksinläringen belyses utifrån såväl ett kognitivt som ett sociokulturellt perspektiv. Inläringsgångar och utvecklingsmönster studeras med avseende på olika språkliga komponenter och variation i språkinläring och språkanvändning diskuteras. Dessutom beaktas inflödets och interaktionens betydelse för inläringen samt transfer och språkliga universalier. Forskningsresultatens relevans för utformningen av undervisningen i svenska som andraspråk diskuteras kontinuerligt.

Delkurs 4 examineras med följande delprov: ANDR (6 hp)

Förväntade studieresultat

För godkänt resultat på kursen ska studenten kunna:

Delkurs 1: Sociolingvistiska och sociopolitiska perspektiv på flerspråkighet, 7,5 hp

Provkod: Sociolingvistiska perspektiv på flerspråkighet (SOC1), 4,5 hp

*diskutera attityder, värderingar och förhållningssätt till invandrare, invandring, språk, språklig variation och arbetsmarknad och vilka konsekvenser invanda tankemönster kan få för undervisningen i svenska som andraspråk

*formulera, diskutera och söka lösa problem som rör språklig mångfald i skola och arbetsliv

Provkod: Flerspråkighet och utbildning (SOC2), 3 hp

*jämföra och kritiskt värdera olika organisationsformer och undervisningsmodeller för tvåspråkig

utbildning

*redogöra för utbildningarnas roll och uppdrag i ett historiskt och samtida sociopolitiskt perspektiv samt för olika myndigheters och aktörers påverkan på aktuella utbildningars förutsättningar, utformning och kvalitet

Delkurs 2: Svenskans grammatik i tvärspråkligt och didaktiskt perspektiv, 9 hp

Provkod: Svenskans grammatik i tvärspråkligt perspektiv (GRAM), 7,5 hp

*redogöra för det svenska språksystemet (morfologiska, syntaktiska, semantiska och pragmatiska aspekter) ur ett språktypologiskt, tvärspråkligt perspektiv

Provkod: Svenskans grammatik i didaktiskt perspektiv (GRDI), 1,5 hp

*exemplifiera grammatikens roll i undervisningen

*analysera läromedel i svenska som andraspråk utifrån ämnesdidaktiska perspektiv

Delkurs 3: Svenskans uttal i tvärspråkligt och didaktiskt perspektiv, 7,5 hp

Provkod: Svenskans uttal i tvärspråkligt perspektiv (UTTA), 6 hp

*redogöra för svenskans fonetiska och fonologiska struktur i tvärspråkligt perspektiv

*analysera uttalet i autentiskt talat material och härvid ta hänsyn till förhållandet mellan språklig komplexitet och korrekthet

*redogöra för förhållandet mellan skrift, stavning och uttal, i synnerhet ur ett andraspråksperspektiv

Provkod: Svenskans uttal i didaktiskt perspektiv (UTDI), 1,5 hp

*diskutera förhållandet mellan målspråksnorm och funktionella aspekter av språkanvändning samt reflektera över det egna uttalet och dess betydelse för uttalsundervisningen

*exemplifiera och didaktiskt motivera hur man som lärare kan stödja andraspråksinlärare i deras utveckling av svenskt uttal

Delkurs 4: Andraspråksinlärning och tvåspråkig utveckling, 6 hp

Provkod: Andraspråksinlärning och tvåspråkig utveckling (ANDR), 6 hp

*redogöra för och diskutera centrala teorier om språkinlärning, i synnerhet andraspråksinlärning

*redovisa grundläggande kunskaper om tvåspråkig utveckling och andraspråksinlärning under olika betingelser samt diskutera på vilket sätt detta är relevant för undervisningen i svenska som andraspråk

*analysera flerspråkiga individers språkanvändning

*diskutera variation i språkinlärning och språkanvändning med hänsyn till olika yttre och inre faktorer

Undervisning

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier, praktiska övningar och grupparbete. På delkurserna krävs obligatorisk närvaro vid minst 60 % av undervisningen. Studenter med otillräcklig närvaro måste gå om kursen.

Kunskapskontroll och examination

a. Delkurs 1 examineras genom en individuell skriftlig hemtentamen och en muntlig gruppuppgift i delprovet SOC1 och genom en skriftlig individuell uppgift om organisationen av tvåspråkig utbildning i delprovet SOC 2.

Delkurs 2 examineras genom 2-3 skriftliga inlämningsuppgifter och salstentamen.

Delkurs 3 examineras genom salstentamen och en skriftlig individuell analysuppgift i delprovet UTTA och genom en skriftlig individuell inlämningsuppgift i delprovet UTDI.

Delkurs 4 examineras genom individuell hemtentamen samt skriftlig redovisning av en mindre fältstudie.

Principerna för sammanvägning av de enskilda examinationsuppgifterna framgår av betygskriterierna.

b. Betygssättning sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

A = Utmärkt

B = Mycket bra

C = Bra

D = Tillfredsställande

E = Tillräckligt

Fx = Otillräckligt

F = Helt otillräckligt

Gruppuppgiften i SOC1 betygssätts endast med betyget G eller U.

c. De skriftliga betygsriterierna för varje delkurs meddelas studenterna vid kursstart.

d. För att få slutbetyg på kursen krävs lägst betyget E på samtliga delprov samt att närvarokravet om minst 60 % närvaro på schemalagd undervisning har uppfyllts.

Bokstavsbetygen A-E omvandlas till siffrorna 5-1 och sammanräknas till ett medelbetyg där man också väger in det antal poäng som respektive delkurs utgör av hela kursens poängantal. Betyget på hela kursen sätts således genom ett viktat genomsnitt av delkurserna. Gångse avrundningsregler tillämpas.

Hemtentamen som lämnas in för sent bedöms ej. Studenter hänvisas till omprov.

e. Studerande som fått lägst betyget E på prov får inte genomgå förnyad examination för högre betyg. Studerande som fått betyget Fx eller F på prov två gånger i rad av en och samma examinator har rätt att få annan examinator utsedd vid nästkommande prov, om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen.

f. Komplettering av skriftliga inlämningsuppgifter och hemtentamen kan medges om studenten ligger nära gränsen för godkänt. Studenten meddelas i förekommande fall kompletteringsuppgift av läraren. Vid godkänd komplettering av enklare formaliafel används betygen A-E. Vid godkänd komplettering av brister av förståelsekaraktär - mindre missförstånd, smärre felaktigheter eller i någon del alltför begränsade resonemang - används betygen D-E. Komplettering av salstentamen medges ej.

Övergångsbestämmelser

När kursplanen är upphävd har studenten rätt att examineras en gång per termin enligt föreliggande kursplan under en avvecklingsperiod på tre terminer.

Begränsningar

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med sådan inom eller utom landet genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Övrigt

Kursen ges i samarbete mellan Centrum för tvåspråkighetsforskning, vid Institutionen för svenska och flerspråkighet, och Institutionen för språkdidaktik. Centrum för tvåspråkighetsforskning har kursansvar och ansvarar för examination av delproven SOC1, GRAM, UTTA och ANDR. Institutionen för språkdidaktik ansvarar för examination av delproven SOC2, GRDI och UTDI.

Kurslitteratur

För aktuell kurslitteratur hänvisas till kursansvarig enhets hemsida: www.biling.su.se. Aktuell litteraturlista finns tillgänglig senast en månad före kursstart.